

midt
regionmidtjylland

DEFUSING

I FORBINDELSE MED COVID19

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

HVAD ER DEFUSING

- *Defusing* er en delvist struktureret aflastningssamtale, som finder sted umiddelbart efter en voldsom eller belastende hændelse/situation. Her drøftes episoden/situationen med de kolleger, der var til stede og involveret i hændelsen/situationen.

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

FORMÅL MED DEFUSING

- At give de involverede medarbejdere mulighed for at;
 - dele *tanker, oplevelser* og *indtryk* med henblik på at danne fælles overblik og skabe en fælles forståelse af det oplevede/den belastende situation de befinder sig i.
 - sikre, at de ansatte ikke forlader arbejdspladsen med en række uafklarede og ubearbejdede oplevelser.

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

FORMÅL MED DEFUSING

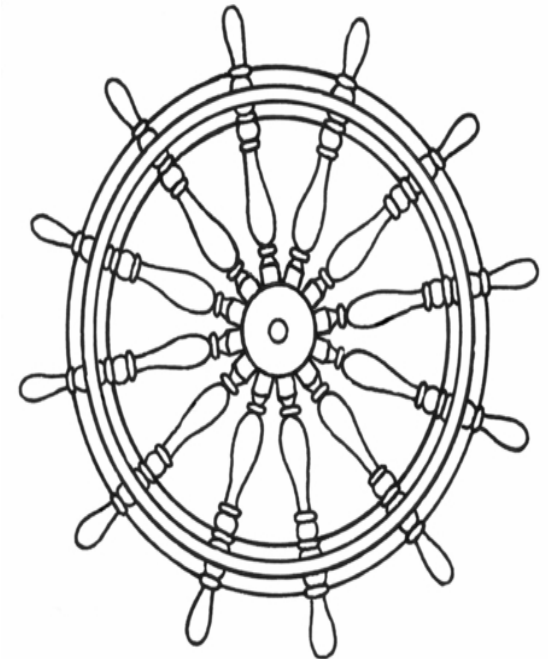
- FORTSAT

- At dæmpe oplevelsen af angst og kaos.
- Forebygge udvikling af selvbebrejdelse hos de involverede medarbejdere.
- Undersøge om der er behov for yderligere hjælp, støtte mv.
- sikre, at medarbejderne, oplever sig taget alvorligt og taget hånd om.

HVEM VARETAGER DEFUSING?

- Defusing kan varetages af alle uanset faglig baggrund. Dog forudsættes det, at man har særligt kendskab til metoden.
- Det anbefales, at der er én der leder defusingen, også selv om metoden er kendt af alle der deltager. Dette for at sikre styring og systematik.

HVORDAN GØR MAN?

Defusing kan inddeles i 3 faser:

- 1. Introduktion og rammesætning:
 - a. Hvad er formålet med defusingen?
 - b. Hvor lang tid er der afsat? (typisk 15 – 45 min.)
 - c. Hvordan kommer defusingen til at foregå?
- 2. Fælles udforskning af den belastende hændelse/situation.
- 3. Informere om mulige normale reaktioner, muligheden for yderligere hjælp samt træffe eventuelle aftaler om opfølgning og debriefing.

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

FORBEREDELSE

- Hvem på afdelingen er klædt på til at varetage defusing?
- Den/de der er udpeget til at lede en defusing, kan med fordel orientere sig i dette materiale inden de skal bruge det i praksis.
- Det anbefales at afholde defusingen med alle involverede medarbejdere på tværs af faggrupper.
- Defusingen skal afholdes hurtigst muligt. Vent dog til der er faldet ro på de involverede medarbejdere. Afholdes inden de involverede forlader arbejdspladsen.
- Find et uforstyrret lokale, som I kan være i.
- Få nogen som ikke har været involveret i episoden til at passe afdelingen imens defusingen foregår.
- Hvis du som leder/ansvarshavende selv har været involveret i episoden, kan det være nyttigt at få en anden kollega til at lede defusingen.

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

1. INTRODUKTION OG RAMMESÆTNING

Fortæl hvad målet med at I er samlet er, hvad der skal ske undervejs og hvor lang tid I har sat af til det. Ofte tager en defusing max. 30 min. afhængig af hvor mange der er involveret.

Gennemgå spillereglerne for defusing:

- Alle taler kun om egne oplevelser
- Fortrolighed
- Alle deltagere på lige fod
- Der må ikke gives kritik af andres handlinger eller reaktioner. Alle har gjort deres bedste i situationen ud fra deres erfaring og kompetencer
- Der er ikke taletvang
- Det er ikke tilladt at bagatellisere andres oplevelser

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

2. FÆLLES UDFORSKNING AF DEN BELASTENDE HÆNDELSE/SITUATION

- Lad den belastende hændelse/situationen være styrende for udviklingen af samtalen, således I får opbygget et fælles kronologisk billede af episoden/situationen. Lad deltagerne på skift fortælle om deres konkrete oplevelser.

2. FÆLLES UDFORSKNING AF DEN BELASTENDE HÆNDELSE/SITUATION

Du kan eventuelt hjælpe deltagerne ved at stille spørgsmål til det faktuelle/konkrete

Fx:

- Hvad oplevede du.....?
- Hvor var du, da du opdagede, at ...?
- Hvad var din rolle.....?
- Hvad hørte/så du, der fra hvor du var?
- Hvad skete der undervejs, da ...?
- Hvilke tanker røg igennem hovedet på dig da...?
- Hvad har du brug for nu?

3. INFORMATION OM NORMALE REAKTIONER

Det er helt normalt at reagere både psykisk og fysisk på voldsomme og belastende hændelser/situationer.

- Gensidig påmindelse om almindelige reaktioner i pågældende situation (Covid19).

Belastninger Covid19:

- Vidne til andres lidelse
- Mange etiske dilemmaer
- Massivt arbejdspress
- Stor usikkerhed
- Uvante arbejdsopgaver
- Nye kolleger

Mulige psykiske reaktioner:

- Udmattelse
- Udbrændthed
- Afmagt
- Frygt for eget liv og helbred

- Utryghed
- Utilstrækkelighed
- Identifikations angst (det kunne have været mig/en af mine kære)
- Manglende overskud ind i samarbejde
- Overvældelse
- Koncentrationsbesvær
- Søvnløshed
- Vrede/irritabilitet
- Selvbeprejelse/skyldfølelse
- Tristhed/sorg
- Forstyrrende tanker og følelser

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

3. INFORMATION OM NORMALE REAKTIONER

Mulige fysiske reaktioner:

- Hovedpine
- Hjertebanken
- Svimmelhed
- Sitren/rystelser
- Kvalme/opkast
- Hyppig vandladning/diarre
- Koldsved
- Åndedrætsbesvær
- Anspændthed

3. INFORMATION OM MULIGHED FOR OPFØLGNING

Del ideer til hvordan man kan passe på sig selv og om der nogle, der har brug for yderligere hjælp samt om der skal iværksættes yderligere:

- Muligheden for en individuel støttende samtale ved en psykolog.
- Muligheden for debriefing (ledet af en psykolog eller anden uddannet debriefer).
- Mulighed for individuel krisesamtale.

I fald yderligere tiltag skal iværksættes, aftales hvem der gør dette.

FORSLAG TIL MESTRINGSSTRATEGIER

- Det er normalt at have fysiske og psykiske reaktioner – forsøg ikke at bekæmpe tanker mv. De aftager typisk efter kort tid.
- Hjælp hinanden ved at dele tanker og oplevelser og ved at holde øje med hinanden
- Fysisk aktivitet kan mindste nogle af reaktionerne
- Lav beroligende aktiviteter, der kan aflede tankerne såsom: læg puzzlespil, lav sudoku, løs kryds og tværs, strikke, hækle, male, lyt til god musik, tag et varmt bad eller gå en rolig tur.
- Gør ting du holder af
- Sæt ord på din behov og tag imod hjælp fra venner, kolleger og familie
- Struktur din tid
- Hold en god søvnhygiejne
- Lav Mindfulness øvelser (findes bl.a. på Youtube).

...fra tanke til handling

Koncern HR, Center for Kompetenceudvikling

LÆS MERE

- Bjarne Frøslee Ibsen (2011): Den voldsomme hændelse. Hans Reitzels Forlag, 2011.
- Beredskabsstyrelsen: Psykisk Førstehjælp (2010)
- Dyrgrav, Atle (2011)